



Álitið hevur alt at siga

Skúlaheilsusysturarnar Lydia Kass og Armgarð McBirnie lata væl at børnunum, sjálvt um heilsustøðan hjá summum børnum kundi verið betri

Skúlaheilsusysturarnar í Suðurstreymoy eru fyra í tali, harav tvær arbeiða hálvan dag. Teirra arbeiði er at hava eyga við heilsuni hjá skúlanæmingunum upp til 9. flokk á øllum skúlum í Havn, á Argjum, í Hesti, Nólsoy og so hava tær Dimun aftrat.

Skerjingarnar í heilsuverkinum raka skúlaheilsurøktina. Tað ringasta er, at eingir pengar nú eru til upplýsandi tilfarið, tær plagdu at geva børnunum. Nú mugu tær taka til takka við tí tilfari, ið fæst ókeypis, og tí tilfari vit sjálvar gera. Hetta er stórt spell, tí skúlaheilsurøktin hevur sum fremstu uppgávu at upplýsa børnini og á tann hátt fyrbygja vánaligari heilsu so og so.

Tað verður so ofta sagt, at heilsustøðan hjá børnunum er versnað, tí børnini eta so nógv ósunt.

Armgarð og Lydia halda tað vera torført at siga, at heilsustøðan er venni nú enn áður. Tey allar flestu børnini eru sunn og frísk.

- Men rett er tað, at alt ov nógv børn eru ov feit, og tað

kemur av øllum sodavatninum og góðgætinum, tey keypa sær, siga tær.

LÆRA TEY UM GÓÐAN KOST

Skúlaheilsusysturarnar gera nógv burtúr at siga børnunum, hvat er gott at eta, og hvørjum tey eiga at halda seg frá. Og at tey eiga at halda seg til tær føstu máltíðirnar. Væl gongur at fáa tey at lurta, halda tær.

Teir flestu skúlarnir í Havn hava enn døgurðatíma. Tá fara børnini heim. Neyvan eru tað øll, sum tá fara heim, tí øll hava ikki nakað foreldur heima í døgurðatímanum. Summi børn velja loysnina at keypa sær grill-mat, ið ikki júst er tann mest stumbrandi kosturin.

Á Venjingarskúlanum fara børnini ikki heim á døgurða, men hava matpakka við og fáa so mjólk til keyps á skúlanum. Skúlaheilsusysturin har hevur onkuntið skeitt at matpakka, um, og hon heldur sum heild, at børnini hava góðar

matpakkar.

Lydia og Armgarð lata annars báðar væl at arbeiði sínum, tí tær koma so væl út av tí við børnini. Børnini smæðast ikki við at koma til teirra, hava tey okkurt at spyrja um, tí tey vita, tey kunnu tosa frítt við skúlaheilsusysturarnar.

- Álitið millum okkum og børnini hevur alt siga, halda heilsusysturarnar.

Allir skúlanæmingar skulu árliga til skúlaheilsusystur til ta vanliga kann-ingina. Í 1. og 9. flokki skulu tey eisini til skúlaheilsu. Men bagir teimum nakað, koma tey oftari.

BÖRNINI KOMA SJÁLVI

Harumframt stendur børnunum alla tíðina frítt at fara sjálv til heilsusysturina á skúlanum, um tey hava okkurt at spyrja um, ella tey eru bangin fyri, at teimum bagir okkum. Og tað er heilt vanligt, at børn av sínum eitingum koma, siga heilsusysturarnar.

Eina ferð um árið skulu øll børnini til heilsusysturina. Vanliga biður hon nøkur børn koma í senn. Men børnini kunnu eisini fara av sínum eitingum til hennara at prátta í trúnaði. Álitið millum børnini og heilsusysturina hevur alt at siga. Her er Armgarð til arbeiðis úti á Venjingarskúlanum

MEST UPPLÝSING

Mesta arbeiði hjá skúlaheilsusysturum er fyrbygging og upplýsandi. Tær greiða næmingunum frá um menningina, um kost og kostvanar, um neyðugan svøvn fyri at mennast og orka at ganga í skúla, um reinføri, um at sita og ganga rætt, um vandan við at roykja og nýta onur rúsmid evni, um AIDS o.s.fr. Onkuntið fara tær í samstarvi við læraran inn í ein flokk at greiða frá, annars tosa tær við nakrar fáar næmingar í senn.

TOSAR VIÐ HEIMIÐ

Tað hendir eisini, at heilsusysturin sjálv dugir at siggja, hon kanska kundi verið við til at bótta um støðuna hjá einum barni. T.d. tí hon sær, at eitt barn verður happað av onkrari orsök, so tað ikki trívist. Hon kann tá bjóða sær til at koma heim at tosa við foreldrin ella biðja foreldrin koma til sín.

- Hetta fáa vit bara gjørt, um foreldrin vilja tosa við okkum. Vit treingja okkum ikki inn á nakran. Sum heild byggir arbeiðið fyri ein stór part á samstarv millum tær, foreldur og lærarar, siga Lydia og Armgarð.

Sáttmálin lítill hjálp

Føroya Handverkarafelag lovar ilt. Sersáttmálin hjá arbeiðsmannafelagnum loysir neyvan ósemjuna

Í seinastu viku gjørdur Føroya Arbeiðsgevarafelag og Havnar Arbeiðsmannafelag sersáttmála, men tað merkir neyvan, at feløgin hava fingið greiðari reglur fyri, hvat er arbeiðsmannarbeiði, og hvat er handverkararbeiði.

Heldurtvørturímóti. Tí í gjár fekk Havnar Arbeiðsmannafelag bræv frá handverkarafelagnum um, at koma limir í Havnar Arbeiðsmannafelag inn á økið hjá handverkarafelagnum, so verður arbeiðið blokerað.

- Ikki serliga smart, sigur Høgni Højgaard, formaður í Føroya Handverkarafelag sum viðmerking til sáttmálan.

Karl Johansen, formaður í Havnar Arbeiðsmannafelag, er væl greiður yvir, at ósemjan um hvat arbeiði hoyrir hvørjum felag til er av. Men hann ætlar sær ikki at bakka fyri handverkarunum. Sjálfvan sáttmálan er hann væl nøgdur við og skilir ikki, at Føroya Arbeiðsgevarafelag og hini arbeiðarafeløgin ikki vildu skriva undir sama sáttmála. Arbeiðarafeløgin høvdu leingi felags samráðingar við arbeiðsgevararnar um at fáa sersáttmála, men hini vildu ikki góðtaka sáttmálan,

Havnar Arbeiðsmannafelag skrivaði undir.

Sersáttmálin fevnir um ymist byggjarbeiði. Karl Johansen sigur, at hann gjørdi sær tann ómak at senda sáttmálauppskotið til danska felagið SID, og haðani fekk han váttað, at nevndu arbeiðini í sáttmálanum ikki eru handverkararbeiði.

Karl Johansen heldur, at arbeiðsgevararnir áttu at havt áhuga fyri at fingið greiðar linjur og at fáa sítt fólk uttan útbúgving lønt eftir sersáttmálanum heldur enn handverkarasáttmálanum, tí tímalønin hjá handverkarunum er næstan 10 krónur hægri enn sersáttmálin ásetur. Hann heldur eisini, at gáttin hjá handverkarunum er blivin lág, um teirriki halda fastari um krøvini til útbúgving heldur enn bara at fáa sær fleiri limir.

Handverkarafelagið hevur biðið um fund við meistararnar um sersáttmálan. Handverkarnir ætla heldur ikki at boyggja seg. Um neyðugt fara teir at krevja øll starvsfólk, ið roknað vaskikonur so skrivstovufólk, sum arbeiða hjá limum í meistarafelagnum, upp í handverkarafelagið, sigur Høgni Højgaard.

randi

Tær halda, at versnandi livikörini í landinum eisini fara at merkjast á børnunum. Tað gjørdi tó einki, um børnini høvdu eitt sindur minni av pengum at keypt góðgæti fyri.

- Men fáa vit veruligt arbeiðsloysi, sleppa børnini heldur ikki undan meinbøgnum, siga Lydia og Armgarð.

randi